

Promemoria om vissa stämpelskattefrågor

Innehållsförteckning

1	Lagförslag.....	3
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	3
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:82) om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg	6
1.3	Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009).....	7
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning.....	8
2	Sammanfattning.....	9
3	Gällande rätt	9
3.1	Inledning	9
3.2	När tas stämpelskatt ut?	10
3.2.1	Värdering av fast egendom.....	10
3.3	Fastställande av skatt	11
3.3.1	Uttag av stämpelskatt vid förvärv av fastighet när köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling.....	12
3.4	Efterbeskattning	13
3.5	Betalning och återvinning av stämpelskatt	13
3.6	Handläggningen av stämpelskatteärenden.....	14
3.6.1	Omprövning av stämpelskattebeslut.....	14
3.7	Överklagande m.m. av beslut om stämpelskatt	16
3.8	Inteckningsbelopp i utländsk valuta.....	17
4	Överväganden och förslag.....	18
4.1	Stämpelskatt vid preliminär köpeskilling	18
4.2	Skatteverkets värdering av fast egendom och tomträtt i vissa fall	19
4.3	Omprövning av beslut om stämpelskatt.....	19
4.4	Inteckningsbelopp i utländsk valuta.....	20
4.5	Vissa uppbördsfrågor	20
5	Ikraftträdande	21
6	Statsfinansiella konsekvenser	21
7	Författningskommentar	21
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter	21
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:82) om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg ...	23
7.3	Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009).....	23
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning.....	23

1 Lagförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

dels att 14, 26, 31, 33 och 35 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 24 a, 28 a och 28 b §§, samt närmast före 28 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Om ersättning utgår i form av lös egendom, värderas denna egendom enligt reglerna i 23 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt. Värderingen skall ske med hänsyn till förhållandena vid upprättande av den handling på vilken förvärvet grundas.

I fall som avses i 9 § andra eller tredje stycket eller 11 § skall värdet fastställas med ledning av intyg av sakkunnig eller annan utredning. Om särskilda skäl föreligger skall Skatteverket på begäran av inskrivningsmyndigheten värdera egendomen.

24 a §

Inteckning vars belopp är bestämt i utländsk valuta skall vid beräkningen enligt 24 § räknas om till svenska kronor efter den växelkurs som gäller vid skattskyldighetens inträde. Vid beräkning av skatt enligt 22 § skall värdet av de tidigare inteckningarna dock beräknas efter den växelkurs som gäller vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde för de nya inteckningarna.

26 §

Beslut om fastställande av skatten skall meddelas när skattskyldigheten inträder eller, om något hindrar detta, så snart hindret blivit undanröjt.

I fall som avses i 25 § a skall beslutet grundas på den köpeskilling som är angiven i köpehandlingen. Om köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling, skall inskriv-

ningsmyndigheten när kännedom om den slutliga köpeskillingen föreligger meddela ett nytt beslut som grundas på den totala köpeskillingen.

Omprövning av beslut i vissa fall

28 a §

En inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken skall tillämpa bestämmelserna i 34 och 35 §§ lagen (1996:242) om domstolsärenden när det gäller beslut om fastställande och återvinning av skatt.

28 b §

Andra inskrivningsmyndigheter än den som anges i 28 a § skall tillämpa bestämmelserna i 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223) när det gäller beslut om fastställande och återvinning av skatt.

31 §

Skatten skall betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet regeringen bestämmer inom en månad från den dag, då beslut om skatten tillhandahålls sökanden. Innan beslutet om skatten har meddelats får skatten inte tas emot.

Om en överrätt fastställer skatten till ett högre belopp, skall det tillkommande skattebeloppet betalas inom en månad efter det att överrättens beslut har meddelats.

Skatten skall betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet regeringen bestämmer inom en månad från den dag, då beslut om skatten tillhandahålls sökanden. *I fall som avses i 26 § andra stycket skall tidigare fastställd stämpelskatt avräknas från det nya skattebeloppet.* Innan beslutet om skatten har meddelats får skatten inte tas emot.

Om en inskrivningsmyndighet efter omprövning eller en överrätt efter överklagande fastställer skatten till ett högre belopp, skall det tillkommande skattebeloppet betalas inom en månad efter det att inskrivningsmyndighetens eller överrättens beslut har meddelats.

33 §¹

Inskrivningsmyndigheten får En handling som ligger till

¹ Senaste lydelse 2001:345.

inte lämna ut en handling som ligger till grund för skattens fastställande eller ett pantbrev *får inte lämnas ut* förrän skatten har betalats. Detta gäller inte om uppskov medgetts enligt bestämmelserna i 32 a § första stycket.

Har en in-teckning förts över från fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel till fartygsregistrets skeppsdel i samband med att ett skeppsbygge registrerats som skepp, får inte nationalitetshandlingen för skeppet lämnas ut förrän skatten för in-teckningen har betalats.

35 §²

Om skatten inte har betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten omedelbart lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt ut-sökningsbalken ske.

Om skatten inte har betalats inom föreskriven tid, skall skattebeloppet och i förekommande fall dröjsmålsavgift på framställning av inskrivningsmyndigheten, *eller annan myndighet som regeringen bestämmer*, omedelbart lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelas före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 1993:907.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:82) om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg

Härigenom föreskrivs att 38 a § lagen (2004:82) om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg i stället för dess lydelse enligt lagen (2004:82) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid handläggning hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Föreslagen lydelse

38 a §

Vid handläggning hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223). *Av 28 b § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att 27 och 28 §§ förvaltningslagen skall tillämpas i fråga om beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt.*

1.3 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 15 a § sjölagen (1994:1009) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

15 a §³

Vid behandlingen hos registermyndigheten av registerärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Vid behandlingen hos registermyndigheten av registerärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 27 §§ förvaltningslagen (1986:223). *Av 28 b § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att 27 och 28 §§ förvaltningslagen skall tillämpas i fråga om beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelas före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2001:384.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2003:528) om företagsinteckning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid behandlingen hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223).

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Vid behandlingen hos inskrivningsmyndigheten av inskrivningsärenden tillämpas inte bestämmelserna i 10 § andra stycket, 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223). *Av 28 b § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att 27 och 28 §§ förvaltningslagen skall tillämpas i fråga om beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt.*

Ansökningar och anmälningar i inskrivningsärenden skall vara skriftliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt som meddelas före ikraftträdandet.

2 Sammanfattning

I denna promemoria behandlas vissa förslag till ändringar i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, StämpelskatteL. Det första förslaget grundar sig på en framställning om lagändring som getts in av Domstolsverket. Förslaget innebär att inskrivningsmyndigheten i fråga om köp av fast egendom eller tomträtt skall kunna fastställa stämpelskatten i olika omgångar avseende samma förvärv. Det föreslås gälla när köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling. Det andra förslaget – initierat av Länsstyrelsen i Västerbottens län – innebär att inskrivningsmyndigheten skall kunna ge Skatteverket, i stället för länsstyrelsen, i uppdrag att i vissa fall värdera fast egendom och tomträtt. Det tredje förslaget innebär att det införs en skyldighet för inskrivningsmyndigheten att ompröva ett beslut om stämpelskatt. Det fjärde förslaget är en följdändring av de förslag som regeringen nyligen har lagt fram i en proposition om att inteckningsbelopp skall kunna bestämmas i utländsk valuta (prop. 2003/04:108). Slutligen behandlas ett förslag från Lantmäteriverket som innebär att verkets befogenheter som uppbördsmyndighet för stämpelskatt i inskrivningsärenden avseende fastigheter utökas.

Utöver ändringar i StämpelskatteL föranleder förslagen vissa ändringar i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg, sjölagen (1994:1009) och i lagen (2003:528) om företagsinteckning.

3 Gällande rätt

3.1 Inledning

Reglerna om stämpelskatt finns i StämpelskatteL och i förordningen (1984:406) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, StämpelskatteF. Lagen, som tillkom efter ett förslag av Stämpelskatteutredningen, trädde i kraft den 1 juli 1984 och ersatte 1964 års stämpelskattelag (prop. 1983/84:194, SkU 1983/84:49, rskr. 1983/84:362).

Stämpelskatt skall betalas till staten vid förvärv av fast egendom och tomträtt samt vid beviljande av inteckningar, 1 § StämpelskatteL. Det är inskrivningsmyndigheten som är beskattningsmyndighet, 3 § samma lag. När det gäller inskrivningsärenden enligt jordabalken framgår det av förordningen (1999:1385) om inskrivningsmyndigheternas verksamhetsområde vid vilka tingsrätter som det skall finnas en inskrivningsmyndighet.

Ärenden om inteckning i luftfartyg handläggs enligt 2 § lagen om inskrivning av rätt till luftfartyg vid Stockholms tingsrätt. Riksdagen har nyligen beslutat anta regeringens förslag om att inteckningar i luftfartyg skall skrivas in i ett nytt register, inskrivningsregistret för luftfartyg (prop. 2003/04:27, 2003/04:LU10, rskr. 2003/04:135). Det nya registret skall föras av Luftfartsverket. Ändringarna skall träda i kraft den 1 april 2005.

Ärenden om inteckning i skepp handläggs av Sjöfartsverket, 1 kap. 1 § fartygsregisterförordningen (1975:927). Ärenden om företagsinteckning handläggs enligt 1 § förordningen (2003:552) om företagsinteckning av Patent- och registreringsverket, PRV. Den 1 juli 2004 kommer PRV att delas upp i ett patentverk och ett bolagsverk. Det innebär att det från och med nämnda datum kommer att vara Bolagsverket som är inskrivningsmyndighet när det gäller företagsinteckningar.

3.2 När tas stämpelskatt ut?

Bestämmelser om skatteplikt samt skattesats vid förvärv av fast egendom och tomträtter finns i 4–8 §§ StämpelskatteL.

I 21–24 §§ StämpelskatteL finns bestämmelserna om skatteplikt och skattesats i fråga om inteckningar. Stämpelskatt tas ut dels vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, dels vid beviljande av sådan ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg och skepp.

Enligt nuvarande lydelse av StämpelskatteL skall skatt också tas ut vid inteckning i näringsverksamhet. Enligt lagen om företagsinteckning som trädde i kraft den 1 januari 2004 beviljas dock företagsinteckning inte längre i näringsverksamhet utan i all sökandens egendom (prop. 2002/03:49, bet. 2002/03:LU17, rskr. 2002/03:222, SFS 2003:528). Kravet att den som ansöker om företagsinteckning skall vara näringsidkare har slopats i den nya lagen. Ändringarna av institutet företagsinteckning borde ha lett till att också StämpelskatteL ändrades. Det skedde emellertid inte. Det innebär att det fr.o.m. den 1 januari 2004 inte längre är möjligt för staten att ta ut stämpelskatt i samband med företagsinteckning. Detta har föranlett regeringen att överlämna en skrivelse till riksdagen (Skr. 2003/04:107) där det föreslås att bestämmelserna skall ändras med retroaktiv verkan fr.o.m. den 5 mars 2004. Regeringen har vidare remitterat en promemoria (dnr Fi2004/1149) där det föreslås att stämpelskatt skall tas ut vid beviljande av ansökan om företagsinteckning fr.o.m. den 5 mars 2004.

3.2.1 Värdering av fast egendom

I 9–14 §§ StämpelskatteL finns bestämmelser om hur stämpelskatten skall beräknas vid köp av fast egendom och tomträtt. Enligt huvudregeln i 9 § första stycket StämpelskatteL skall köpeskillingen jämföras med taxeringsvärdet för året närmast före det år då ansökan om lagfart beviljas. Det är det högsta av dessa värden som skall ligga till grund för beskattningen. Om det saknas särskilt taxeringsvärde görs jämförelsen i stället med det värde som inskrivningsmyndigheten, med ledning av intyg av sakkunnig eller annan utredning, bedömer att egendomen hade vid tidpunkten för upprättandet av den handling som förvärvet grundas på, 9 § andra stycket StämpelskatteL. Detsamma gäller enligt 11 § StämpelskatteL om det visas att egendomen har gått ned i värde efter den tidpunkt som taxeringsvärdet för det angivna året avser, men före fångeshandlingens upprättande, och detta berott på eldsvåda, borttagande

av byggnad, skogsavverkning, väsentlig förändring av rörelse i vilken egendomen har använts eller annan liknande anledning eller om det visas att egendomen, till följd av nybyggnad eller av annan liknande anledning, ökat i värde.

I 2 § StämpelskatteF finns närmare föreskrifter om hur värdet skall bestämmas i fall som avses i 9 § andra stycket och 11 § StämpelskatteL. Värdet skall bestämmas med ledning av intyg av sakkunnig eller annan utredning. Om det finns särskilda skäl skall länsstyrelsen på begäran av inskrivningsmyndigheten värdera egendomen.

Föreskriften i 2 § StämpelskatteF om möjlighet för inskrivningsmyndigheten att begära att länsstyrelsen värderar egendom har utan ändring i sak överförts från 8 § 1 mom. femte stycket i 1964 års stämpelskattelag. Det stadgandet utformades med bestämmelsen i 22 § 2 mom. lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, som förebild (prop. 1964:75 s. 132–133). Enligt denna bestämmelse skall särskild värdering av fast egendom och tomträtt i vissa fall ske genom Skatteverkets försorg till ledning för den skattemässiga bedömningen. Värderingen skall i sådana fall ske enligt de normer som gällt för den senaste fastighetstaxeringen. Enligt tidigare lydelse av bestämmelsen i AGL skulle värderingen ske genom länsstyrelsens försorg. Detta ändrades till länsskatteskattemyndigheten i samband med att länsstyrelsernas skatteavdelningar den 1 januari 1987 bröts ut ur länsstyrelserna och bildade egna myndigheter, länsskattemyndigheterna. Fr.o.m. den 1 januari 2004 skall värderingen göras av Skatteverket (prop. 2002/03:99).

Värderingsgrunderna vid köp gäller även för andra förvärv när förvärvet sker mot ersättning. Vid byte av fast egendom anses taxeringsvärdet på den lämnade egendomen som ersättning för den mottagna egendomen. Om ersättning utgår i form av lös egendom, värderas denna egendom enligt reglerna i 23 § AGL, 14 § StämpelskatteL. Det gäller bl.a. när lös egendom utgått som ersättning vid en bytestransaktion.

3.3 Fastställande av skatt

Skattskyldighet inträder vid förvärv av fast egendom och tomträtt när ansökan om inskrivning beviljas och vid inteckning när inteckningen beviljas eller när inteckning förs över från skeppsbyggnadsregistret till skeppsregistret, 25 § StämpelskatteL. Beslut om fastställande av skatten skall meddelas när skattskyldigheten inträder eller, om något hindrar detta, så snart hindret blivit undanröjt, 26 § StämpelskatteL.

Vid förvärv av fast egendom och tomträtt är båda parter skattskyldiga (solidariskt ansvariga). Det är den som har ansökt om inteckning eller, den som medgett att inteckning fått ske som är skattskyldig, 27 § StämpelskatteL. Inskrivningsmyndigheten får förelägga den skattskyldige att lämna de uppgifter som behövs för att kunna fastställa skatten. Föreläggandet får förenas med vite, 28 § StämpelskatteL.

3.3.1 Uttag av stämpelskatt vid förvärv av fastighet när köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling

Beslut om fastställande av skatt skall i normalfallet meddelas när skattskyldigheten inträder, dvs. när ansökan om inskrivning av förvärv av fast egendom beviljas. Det är köpehandlingens uppgift om köpeskillingen som ligger till grund för inskrivningsmyndighetens beslut om stämpelskatt i ett lagfartsärende.

Vid förvärv av fast egendom gäller vissa formkrav, bl.a. att en köpehandling måste upprättas och skrivas under av både säljare och köpare, 4 kap. 1 § jordabalken. Köpehandlingen skall vidare innehålla en uppgift om köpeskillingen. Ibland anges köpeskillingen dels med en fast summa, dels en tilläggsköpeskilling som skall betalas t.ex. om ett visst bygglov beviljas i framtiden. I förarbetena till jordabalken anförde departementschefen att villkor i fråga om köpeskillingens storlek fick anses vara av skatterättslig natur. Något behov av en bestämmelse om att köpeskillingen skulle vara bestämd på visst sätt ansågs därför inte föreligga (prop. 1970:20 del B 1, s. 150). I praxis har köpehandlingar där köpeskillingen endast bestämts till ett preliminärt belopp ansetts uppfylla formkraven (SvJT 1966 rf. s. 54 och RH 1997:39). När ett giltigt köp föreligger är förvärvaren skyldig att söka lagfart på förvärvet, 20 kap. 1 § jordabalken.

Att köpeskillingen inte är definitivt bestämd i köpehandlingen anses utgöra hinder för inskrivningsmyndigheten att fastställa stämpelskatten i samband med att ansökan om lagfart beviljas. Den skattskyldige brukar i sådana fall föreläggas att komma in med erforderligt underlag för att stämpelskatten skall kunna fastställas slutligt. Det är dock inte ovanligt att de händelser som tilläggsköpeskillingen gjorts beroende av ligger flera år framåt i tiden. Eftersom beskattningsbeslutet lagligen inte kan delas upp i flera beslut måste stämpelskattebeslutet i ett sådant fall skjutas upp och frågan bevakas av inskrivningsmyndigheten.

I äldre bestämmelser – före 1964 års stämpelskattelag – fanns det regler som innebar att all stämpelskatt skulle betalas i förskott, dvs. innan skatten fastställdes. Reglerna kritiserades bl.a. på grund av att inskrivningsärendet endast kunde granskas summariskt innan förskottsbetalning skulle ske. Det ledde i sin tur till att det vid den senare behandlingen av ärendet kunde komma fram att stämpelskatt betalats in med för högt eller lågt belopp. Inskrivningsmyndigheterna belastades därför med extra arbete för att återbetala överskjutande belopp eller att kräva in ytterligare belopp. Stämpelutredningen, som hade till uppgift att se över reglerna om stämpelskatt i 1914 års förordning angående stämpelavgiften, föreslog att systemet med förskottsbetalning skulle slopas förutom beträffande förvärv av fast egendom och tomträtt. Som skäl för att behålla förskottsbetalningen av stämpelskatten i dessa fall anförde utredningen att det fanns en risk att de skattskyldiga annars inte skulle betala skatten. I propositionen till 1964 års stämpelskattelag uttalade departementschefen att olägenheterna med en förskottsbetalning av skatten var så stora att den helt borde slopas. Härigenom skulle det bli ett gemensamt uppbördstillfälle för stämpelskatt och expeditionsavgift i inskrivningsärenden vilket skulle leda till arbetsekonomiska vinster. Enligt departementschefen säkerställdes uppbörden av stämpelskatt

genom bestämmelser om att handling som ligger till grund för skattens fastställande inte får lämnas ut förrän skatten har betalats (prop. 1964:75 s. 231).

3.4 Efterbeskattning

Genom 1984 års stämpelskattelag infördes en möjlighet till efterbeskattning, 29–30 §§ StämpelskatteL. Efterbeskattning kan ske om oriktiga uppgifter har lämnats i en köpehandling och detta föranlett att skatt utgått med för lågt belopp. Detsamma gäller om den skattskyldige annars lämnat oriktiga uppgifter till ledning för fastställande av stämpelskatten eller om den skattskyldige lämnat oriktiga uppgifter i mål om sådan skatt.

3.5 Betalning och återvinning av stämpelskatt

Stämpelskatten skall betalas till inskrivningsmyndigheten eller den myndighet regeringen bestämmer, 31 § StämpelskatteL. När det gäller stämpelskatt i fastighetsinskrivningsärenden är Lantmäteriverket uppbördsmyndighet, 17 § StämpelskatteF. Anstånd med betalning av skatten kan medges om det finns synnerliga skäl. Det finns också regler som innebär att uppskov med betalning av skatten i vissa särskilda fall kan medges, 32 a § StämpelskatteL. Uppskov medges om en fastighet förvärvas från ett företag i samma koncern. Uppskovet förfaller dock om fastigheten överläts eller om koncernförhållandet mellan överlåtare och förvärvare upphör. Det är inskrivningsmyndigheten som är behörig att fatta beslut om anstånd och uppskov.

I 33 § StämpelskatteL finns bestämmelser vars syfte är att säkerställa betalningen av stämpelskatten. Bestämmelserna innebär att inskrivningsmyndigheten enligt huvudregeln inte får lämna ut en handling, t.ex. en fångeshandling, som ligger till grund för skattens fastställande eller ett pantbrev förrän skatten har betalats. Enligt 43 § StämpelskatteL får dock regeringen besluta om undantag som innebär att t.ex. pantbrev får lämnas ut innan skatten har betalats. Sådana undantag finns i StämpelskatteF.

Om skatten inte betalas inom föreskriven tid – en månad från det att sökanden tillhandahållits stämpelskattebeslutet – skall skattebeloppet och eventuell dröjsmålsavgift enligt 35 § StämpelskatteL lämnas för indrivning av inskrivningsmyndigheten.

I 36 § StämpelskatteL finns bestämmelser om återvinning. Reglerna innebär att stämpelskatt i vissa situationer inte skall utgå, eller att skatten skall betalas tillbaka om betalning redan har skett. Om lagfart, inskrivning av tomträtt eller inteckning har undanröjts genom dom eller beslut som vunnit laga kraft har den skattskyldige rätt till återvinning av stämpelskatten. Beslut om återvinning meddelas av inskrivningsmyndigheten. Det finns också regler om nedsättning av eller befrielse från samt återbetalning helt eller delvis av stämpelskatt i vissa fall (jfr avsnitt 3.7).

3.6 Handläggningen av stämpelskatteärenden

Regler om handläggning av inskrivningsärenden avseende fastigheter finns i 19 kap. jordabalken. Bestämmelserna är anpassade till bestämmelserna i lagen (1996:242) om domstolsärenden, den s.k. ärendelagen. Eftersom det i inskrivningsärenden också fattas beslut om stämpelskatt tillämpas förfarandereglerna i jordabalken även på sådana beslut.

Vid behandlingen av inskrivningsärenden avseende inteckning i skepp och företagsinteckning hos Sjöfartsverket och PRV tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223). Förvaltningslagens bestämmelser om omprövning är dock undantagna (2 kap. 15 a § sjölagen och 2 kap. 3 § lagen om företagsinteckning).

Handläggningsregler för inskrivningsärenden i luftfartyg finns i lagen om inskrivning av rätt till luftfartyg och i kungörelsen (1955:630) med närmare föreskrifter om inskrivningsbok för luftfartyg, m.m. Som framgått tidigare skall den inskrivningsbok för luftfartyg som i dag förs vid Stockholms tingsrätt flyttas över till Luftfartsverket och utgöra en del av det nya inskrivningsregistret för luftfartyg (prop. 2003/04:27). Förfarandereglerna vid inskrivning i luftfartyg har utformats med motsvarande bestämmelser i sjölagen som förebild. Det innebär att förvaltningslagen blir tillämplig på inskrivningsärenden hos Luftfartsverket med undantag för bestämmelserna om omprövning. De nya reglerna skall gälla fr.o.m. 1 april 2005.

3.6.1 Omprövning av stämpelskattebeslut

3.6.1.1 Omprövningsbestämmelser i ärendelagen och förvaltningslagen

I 34 § ärendelagen finns bestämmelser om skyldighet för tingsrätten att i vissa fall ompröva beslut som domstolen har fattat. Bestämmelser om omprövning infördes i den gamla ärendelagen (1946:807) år 1990. Bestämmelserna, som överfördes i princip oförändrade till 1996 års ärendelag, är utformade på samma sätt som motsvarande bestämmelser i 27 och 28 §§ förvaltningslagen (prop. 1995/96:115, bet. 1995/96:JuU17 och prop. 1989/90:71 s. 90).

Vissa förutsättningar måste vara uppfyllda för att tingsrätten skall vara skyldig att ompröva ett beslut. För det första gäller att beslutet skall vara uppenbart oriktigt. Enligt förarbetena till förvaltningslagen innebär detta att den beslutande myndigheten normalt inte är skyldig att göra någon mera ingående granskning av ett redan avgjort ärende annat än då den har särskild anledning till det (prop. 1985/86:80 s. 78). Att en part åberopar nya omständigheter kan göra att beslutet framstår som uppenbart oriktigt. Ett förbiseende eller en felbedömning som myndigheten själv upptäcker att den har gjort kan också ge anledning till omprövning. Uttrycket ”uppenbart oriktigt” är avsett att täcka även fall då beslutet visserligen var riktigt vid tillkomsten men senare inträffade omständigheter gör att beslutet uppenbart framstår som felaktigt eller olämpligt. Den andra förutsättningen är att tingsrätten kan ompröva sitt beslut snabbt och enkelt, dvs. i de fall när det inte krävs någon ytterligare

utredning i ärendet. För det tredje gäller att ändringen skall kunna ske utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

Omprövningsbestämmelserna är avsedda främst för vissa enpartsärenden men omprövning i två- eller flerpartsmål är inte utesluten. Skyldigheten att ompröva beslutet gäller i princip även om beslutet överklagas. På samma sätt som i förvaltningslagen gäller vidare att tingsrätten inte är skyldig att ompröva ett ärende om domstolen redan har överlämnat handlingarna till en högre domstol eller om det annars finns särskilda skäl mot att tingsrätten ändrar beslutet. Ett sådant skäl kan vara att det rör sig om ett överklagat beslut och att detta har samband med ett annat beslut som är beroende av hovrättens prövning.

Om förutsättningarna för omprövning är uppfyllda skall tingsrätten meddela ett nytt beslut som återkallar eller ändrar det tidigare beslutet. Om tingsrätten ändrar sitt beslut på det sätt som klaganden begär, förfaller överklagandet. Om tingsrätten genom sitt omprövningsbeslut endast delvis bifaller klagandens yrkanden skall både det första och omprövningsbeslutet överlämnas till hovrätten för behandling, 35 § ärendelagen.

Omprövning enligt ärendelagen får, till skillnad från vad som föreskrivs i förvaltningslagen, inte ske om frågan om omprövning kommer upp först sedan tiden för överklagande av beslutet har gått ut, 34 § tredje stycket ärendelagen.

3.6.1.2 Omprövning av stämpelskattebeslut i inskrivningsärende avseende fast egendom och tomträtt

Bestämmelserna om handläggningen av fastighetsinskrivningsärenden i 19 kap. jordabalken ändrades den 1 juli 2000 (prop. 1999/2000:39, bet. 1999/2000:BoU8, SFS 2000:226). Regeringen fann det mest ändamålsenligt att utforma förfaranderegler i jordabalken med ärendelagen – inte förvaltningslagen – som förebild eftersom inskrivningsmyndigheterna är knutna till de allmänna domstolarna (prop. 1999/2000:39 s. 112 f). Inskrivningsmyndigheterna anses dock inte som allmänna underrätter och inskrivningsärenden omfattas därför inte av ärendelagen (prop. 1995/96:115 s. 77).

Enligt 19 kap 22 § JB kan inskrivningsmyndigheten i vissa fall rätta ett beslut i fastighetsregistrets inskrivningsdel. Denna rättelsemöjlighet kan dock inte tillämpas i fråga om beslut om stämpelskatt. Beslutet om stämpelskatt, dvs. stämpelskattebeloppet, skall nämligen enligt 5 § StämpelskatteF antecknas i dagboken över inskrivningsärenden och förs således inte in i fastighetsregistret. I Domstolsverkets handbok för inskrivningsmyndighet anges att inskrivningsmyndigheterna kan tillämpa 33 § ärendelagen för att rätta beslut om stämpelskatt (Handbok IM s. 210). Som tidigare nämnts är dock ärendelagen formellt inte tillämplig på inskrivningsmyndigheternas verksamhet.

I departementspromemorian Några processrättsliga frågor (Ds 1988:66) berördes bl.a. frågan om omprövning av stämpelskattebeslut. Utredaren ansåg att bestämmelser om rättelse och omprövning inte passar för inskrivningsärenden avseende fastigheter annat än i fråga om prövningen av de skattefrågor som inskrivningsmyndigheten gör.

Utredaren fann dock att den frågan inte borde tas upp i samband med de av honom föreslagna ändringarna i rättegångsbalken och ärendelagen.

I departementspromemorian Registrering av fastighetsrättsliga förhållanden – en författningsöversyn (Ds 1998:25), som föregick ändringarna i 19 kap. jordabalken, diskuterades också om det borde införas en omprövningsmöjlighet i sådana inskrivningsärenden. Regeringen ansåg, med hänsyn till intresset av trygghet i omsättningen, att det inte borde komma i fråga att låta av inskrivningsmyndighet fattade beslut bli ändrade av myndigheten i större utsträckning än vad rättelseinstitutet medger. Några remissinstanser föreslog att det borde införas en möjlighet att ompröva beslut om stämpelskatt. Regeringen konstaterade att fastställandet av stämpelskatt regleras av annan lagstiftning än den som var föremål för översynen och ansåg dessutom att frågan borde övervägas närmare. Regeringen föreslog därför inte några regler om omprövning av sådana beslut (prop. 1999/2000:39 s. 116).

3.6.1.3 Omprövning av stämpelskattebeslut i övriga inskrivningsärenden

När det gäller inskrivningsärenden avseende inteckning i skepp och företagsinteckning har förfarandereglerna nyligen ändrats. Det gjordes i samband med att fartygsregistret (tidigare benämnt sjöfartsregistret) flyttades över till Sjöfartsverket och handläggningen av ärenden om företagsinteckning flyttades till PRV, (prop. 2000/01:88, bet. 2000/01:JuU24, rskr. 2000/01:223, SFS 2001:384 och SFS 2001:381). Numera är det – som framgått tidigare – förvaltningslagens förfaranderegler som tillämpas vid handläggningen av dessa ärenden. Den lösningen ansåg regeringen mest foljdriktig mot bakgrund av att det i dessa fall – till skillnad från i inskrivningsverksamheten avseende fastigheter – är fråga om handläggning av ärenden vid fristående förvaltningsmyndigheter. Enligt uttryckliga undantag i sjölagen och i lagen om företagsinteckning tillämpas dock inte förvaltningslagens regler om omprövning i inskrivningsärenden avseende inteckning i skepp och företagsinteckning. I förarbetena motiverade regeringen sin ståndpunkt i den delen genom att hänvisa till vad som tidigare anförts beträffande omprövning av fastighetsinskrivningsärenden, dvs. hänsyn till intresset av trygghet i omsättningen ansågs utgöra hinder för en sådan omprövningsskyldighet för beslutsmyndigheten.

Efter ikraftträdandet av den nyligen beslutade ändringen av handläggningsreglerna för inskrivning av luftfartyg kommer förvaltningslagen, med undantag för omprövningsbestämmelserna, vara tillämplig även i dessa inskrivningsärenden (prop. 2003/04:27 s.68 f.).

3.7 Överklagande m.m. av beslut om stämpelskatt

I 38–39 b §§ StämpelskatteL finns bestämmelser om överklagande. Beslut enligt stämpelskattelagen av en inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken får överklagas hos hovrätten av den skattskyldige och av Kammarkollegiet.

Beslut i inskrivningsärende som fattas av Sjöfartsverket eller PRV överklagas till allmän domstol. Vid handläggningen av ett sådant överklagande skall, i fråga om andra frågor än överklagandefristens längd, ärendelagens bestämmelser tillämpas. Det sagda gäller även beslut om stämpelskatt i sådant inskrivningsärende.

Bestämmelser om överklagande av beslut i inskrivningsärende avseende inteckning i luftfartyg finns bara i lagen om inskrivning av rätt till luftfartyg. Den 1 april 2005 träder ändringar i StämpelskatteL i kraft som innebär att det finns särskilda bestämmelser om vad som gäller vid överklagande av beslut om stämpelskatt i sådana ärenden i den lagen (SFS 2004:86).

Enligt 42 § stämpelskattelagen kan Kammarkollegiet om det föreligger synnerliga skäl medge nedsättning av eller befrielse från skatt liksom återbetalning helt eller delvis av stämpelskatt. Bestämmelsen infördes genom 1964 års lag om stämpelskatt. Dispensinstitutet är tänkt som ett komplement till återvinningsreglerna (prop. 1964:75 s. 271). Kammarkollegiets beslut får överklagas till regeringen.

3.8 Inteckningsbelopp i utländsk valuta

Enligt nuvarande regler får fastighets- och företagsinteckningar beviljas endast i svenska kronor. Detta anses inte vara förenligt med EG-fördraget. Regeringen har därför nyligen i en proposition om inteckning i utländsk valuta föreslagit ändringar i bl.a. jordabalken och lagen om företagsinteckning som gör det möjligt att bevilja fastighetsinteckningar i utländsk valuta fr.o.m. den 1 juli 2004 och företagsinteckningar i utländsk valuta fr.o.m. den 1 januari 2005 (prop. 2003/04:108). Riksdagen har ännu inte tagit ställning till förslagen. Förslagen grundar sig bl.a. på Inteckningsutredningens betänkande, Utländsk valuta – Ägarhypotek (SOU 2001:83).

När det gäller inteckningar i skepp och luftfartyg finns redan möjlighet att bestämma inteckningsbeloppet i annan valuta än svenska kronor.

I 3 § StämpelskatteF finns regler om beräkning av värdet av utländsk valuta. Enligt dessa bestämmelser skall värdet av utländskt myntslag beräknas efter den köpkurs på checkar, utställda i samma myntslag, som gäller vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde. I paragrafens andra stycke anges att Riksbanken skall besluta hur beräkningen skall ske om värdet inte kan beräknas enligt huvudregeln.

Inteckningsutredningen ansåg att reglerna i 3 § StämpelskatteF kunde tillämpas vid stämpelskatteberäkningen när inteckningsbeloppet är bestämt i utländsk valuta. Flera remissinstanser framförde kritik mot utredningens förslag och anförde att bestämmelserna i förordningen var otidsenliga och borde ses över. I propositionen delade regeringen remissinstansernas uppfattning och uppgav att ett förslag kommer att presenteras för riksdagen senare under år 2004 (se a. prop. s. 31 f.).

4 Överväganden och förslag

4.1 Stämpelskatt vid preliminär köpeskilling

Promemorians förslag: Inskrivningsmyndigheten skall i fråga om köp av fast egendom eller tomträtt kunna fastställa stämpelskatten även när köpehandlingen innehåller en bestämmelse om tilläggsköpeskilling. När köpeskillingen blivit slutligt bestämd skall inskrivningsmyndigheten meddela ett nytt beslut om stämpelskatt och den skattskyldige skall då betala mellanskillnaden.

Skälen för promemorians förslag: Om köpeskillingen inte är slutligt bestämd i köpehandlingen kan inskrivningsmyndigheten inte meddela något beslut om stämpelskatt. Att köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling anses emellertid inte utgöra hinder för inskrivningsmyndigheten att meddela lagfart. Myndigheten måste därför enligt nuvarande regler meddela lagfart men skjuta upp stämpelskattebeslutet till dess att kännedom föreligger om den slutliga köpeskillingen. Det kan dra ut på tiden och ibland dröja flera år. Av en förfrågan till inskrivningsmyndigheterna i mars 2003 framgår att det handlar om ett hundratal sådana ärenden per år. Gemensamt för dessa är att det är fråga om stora köpeskillingar.

Det finns en risk för att uppskovsmöjligheten missbrukas samtidigt som bevakningen innebär en belastning för inskrivningsmyndigheterna. Bestämmelserna i StämpelskatteL om fastställande av skatt bör därför kompletteras så att det beträffande samma förvärv blir möjligt att fastställa stämpelskatt i olika omgångar.

Om köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling skall inskrivningsmyndigheten, i samband med att lagfartsansökan prövas, fastställa stämpelskatten med den preliminärt angivna köpeskillingen som underlag. När köpeskillingen är slutligt bestämd skall inskrivningsmyndigheten meddela ett nytt beslut om stämpelskatt med tillämpning av de regler som gällde när ansökan om lagfart beviljades. Den skattskyldige skall därvid betala mellanskillnaden. Det förhållandet att köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling skall således i fortsättningen inte utgöra hinder för inskrivningsmyndigheten att meddela beslut om stämpelskatt i samband med att ansökan om inskrivning av lagfart beviljas. Förslaget begränsar sig till de fall då köpehandlingen innehåller villkor om tilläggsköpeskilling.

Med stöd av bestämmelsen i 28 § StämpelskatteL kan inskrivningsmyndigheten förelägga den skattskyldige att komma in med underlag för att fastställa stämpelskatten.

Den expeditionsavgift som normalt tas ut i samband med att inskrivningsmyndigheten fattar beslut om att bevilja en ansökan om lagfart skall även i fortsättningen tas ut vid detta tillfälle.

Bestämmelserna i 9–14 §§ stämpelskattelagen om hur stämpelskatt skall beräknas och vilka värden som skall jämföras bör tillämpas även när stämpelskatten skall fastställas på den definitiva köpeskillingen.

De nya bestämmelserna skall också gälla vid förvärv av tomträtt.

4.2 Skatteverkets värdering av fast egendom och tomträtt i vissa fall

Promemorians förslag: Inskrivningsmyndigheten skall kunna ge Skatteverket i uppdrag att i vissa fall värdera fast egendom.

Skälen för promemorians förslag: Den uppgift som länsstyrelsen enligt StämpelskatteF har i dag att på uppdrag av inskrivningsmyndigheten värdera fast egendom bör i framtiden flyttas över till Skatteverket. Bestämmelsen bör tas in i StämpelskatteL.

4.3 Omprövning av beslut om stämpelskatt

Promemorians förslag: Det införs en omprövningsskyldighet för inskrivningsmyndigheten när det gäller beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt.

Skälen för promemorians förslag: Enligt gällande rätt har inskrivningsmyndigheten inte någon möjlighet att ompröva ett beslut om stämpelskatt utan ett överklagande skall i princip vidarebefordras till domstol för handläggning. Det gäller även när överklagandet medges av motparten. En lagstadgad rättelsemöjlighet saknas också. Det förekommer dock att stämpelskattebeslut som fattas i inskrivningsärenden avseende fastigheter rättas genom en analog tillämpning av 33 § ärendelagen.

En möjlighet för inskrivningsmyndigheten att materiellt ompröva sitt beslut i stämpelskattefrågan skulle innebära ett minskat antal överklaganden som måste prövas av de högre instanserna. Omprövningsplikten, som föreskrivs i förvaltningslagen och ärendelagen, grundar sig på uppfattningen att felaktiga beslut kan rättas snabbare och enklare genom att beslutsmyndigheten omprövar sitt beslut i stället för att prövningen sker i högre instans. Om inskrivningsmyndigheten blir skyldig att ändra ett tidigare meddelat beslut innebär det alltså besparingar för staten och en smidigare och snabbare handläggning för den enskilde.

De skäl som har anförts emot att införa en omprövningsskyldighet för inskrivningsmyndigheten (jfr ovan avsnitt 3.6.1.2), dvs. att man vill skydda ekonomiska intressen, har inte samma tyngd när det gäller beslut om stämpelskatt. Tvärtom finns det – som redovisats ovan – flera fördelar med en sådan omprövningsskyldighet i stämpelskatteärenden.

Förslaget innebär att det införs bestämmelser i StämpelskatteL om omprövningsskyldighet för inskrivningsmyndigheten när det gäller beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt. I inskrivningsärende enligt jordabalken som handläggs av inskrivningsmyndighet vid tingsrätt blir ärendelagens bestämmelser om omprövning tillämpliga genom en hänvisning i StämpelskatteL. När det gäller övriga inskrivningsärenden som handläggs av inskrivningsmyndigheter som tillämpar förfaranderegler i förvaltningslagen görs i stället en hänvisning till den lagens bestämmelser om omprövning.

4.4 Inteckningsbelopp i utländsk valuta

Promemorians förslag: Inteckning som bestämts i utländsk valuta skall räknas om till svenska kronor vid stämpelskatteberäkningen efter den växelkurs som gäller vid skattskyldighetens inträde.

Skälen för promemorians förslag: De nuvarande reglerna i StämpelskatteF om beräkning av värdet av utländsk valuta är otidsenliga. Bestämmelser om hur stämpelskatt beräknas skall vidare finnas i StämpelskatteL. När en inteckning är bestämd i utländsk valuta skall stämpelskatteberäkningen göras efter den omräknings- eller växelkurs som gäller vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde.

I 3 § StämpelskatteF finns också en bestämmelse om beräkning av stämpelskatt vid samtidig ansökan om dödning och nyinteckning när någon av de tidigare inteckningarna är bestämd i utländsk valuta. I sådant fall skall värdet av dessa beräknas efter den kurs som gäller när nyinteckning görs. Även denna bestämmelse bör tas in i stämpelskattelagen.

Enligt regeringens förslag kommer de nya reglerna om inteckning i utländsk valuta träda i kraft den 1 juli 2004 när det gäller fastighetsinteckningar och den 1 januari 2005 beträffande företagsinteckningar (jfr ovan avsnitt 3.8). De nu aktuella ändringarna i StämpelskatteL föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Mot denna bakgrund behöver det göras en ändring i StämpelskatteF för beräkningen av stämpelskatt avseende andra inteckningar än företagsinteckningar för det andra halvåret 2004. Ändringen i StämpelskatteF kommer att göras i ett annat sammanhang.

4.5 Vissa uppbördsfrågor

Promemorians förslag: Även Lantmäteriverket skall ges möjlighet att ansöka om indrivning av stämpelskatt och dröjsmålsavgift i de fall då verket är uppbördsmyndighet.

Skälen för promemorians förslag: Vid underlåten betalning av stämpelskatt skall Lantmäteriverket enligt bestämmelserna i StämpelskatteF underrätta inskrivningsmyndigheten. Det ankommer sedan på inskrivningsmyndigheten enligt 35 § StämpelskatteL att göra framställning om indrivning. I syfte att effektivisera uppbördshanteringen av stämpelskatt i fastighetsinskrivningsärenden bör Lantmäteriverket i egenskap av uppbördsmyndighet ges möjlighet att ansöka om indrivning. Förslaget innebär att 35 § StämpelskatteL ändras. Närmare bestämmelser kommer tas in i StämpelskatteF.

Enligt nuvarande bestämmelser i 17 § StämpelskatteF har Lantmäteriverket rätt att i vissa fall lämna ut pantbrev innan stämpelskatten har betalats. Det innebär ett undantag från 33 § StämpelskatteL som regeringen med stöd av 43 § samma lag har beslutat om. En mindre ändring av 33 § StämpelskatteL föreslås för att bestämmelsen bättre skall stämma överens med 17 § StämpelskatteF.

5 Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna bör med ett undantag träda i kraft den 1 januari 2005. Undantaget gäller ändringen i 1955 års lag om inskrivning i luftfartyg som föreslås ske i den av riksdagen beslutade ändringslagen (2004:82) som träder i kraft den 1 april 2005. Mot den bakgrunden fogas inte några särskilda ikraftträdandebestämmelser till förslaget om ändring i den lagen.

6 Statsfinansiella konsekvenser

Förslaget om att stämpelskatt vid förvärv av fast egendom och tomträtt skall kunna fastställas även när köpeskillingen – på grund av villkor om tilläggsköpeskillning – är preliminärt bestämd i köpehandlingen innebär att den uppskovsmöjlighet som finns i dag försvinner. Stämpelskatten skall alltså betalas in när ansökan om lagfart beviljas. När köpeskillingen är slutligt bestämd måste inskrivningsmyndigheten fatta ett nytt beslut om stämpelskatt på det tillkommande beloppet. Även om skatten på detta sätt tas ut vid två tillfällen för samma förvärv leder förslaget totalt sett till minskade kostnader för staten. Den merkostnad som förslaget kan innebära för uppbördsmyndigheten skall finansieras inom befintlig budgetram.

Förslaget om att införa en omprövningsskyldighet för inskrivningsmyndigheter när det gäller beslut om stämpelskatt leder till minskade kostnader för staten genom att sådana ärenden i de flesta fall inte behöver sändas vidare till högre instans.

De nya reglerna om att inteckningsbelopp skall kunna bestämmas i utländsk valuta innebär ett visst merarbete för inskrivningsmyndigheterna vid stämpelskatteberäkningen på grund av behovet av omräkning av valuta. Eventuella kostnadsökningar skall hanteras inom befintliga anslag.

Förslaget om att Lantmäteriverket skall ges befogenhet att ansöka om indrivning av stämpelskatt m.m. innebär att uppbördshanteringen effektiviseras med minskade kostnader som följd.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

14 §

I ett nytt *andra stycke* har det tagits in en bestämmelse som tidigare fanns 2 § i StämpelsskatteF och som handlar om intyg beträffande värdering av fast egendom. Det har tidigare varit länsstyrelsen som har haft till uppgift att värdera egendomen på begäran av inskrivningsmyndigheten. När bestämmelsen nu tas in i StämpelsskatteL ändras den på så sätt att länsstyrelsen byts ut mot Skatteverket.

24 a §

I bestämmelsen, som är ny, anges hur omräkning av en intecknings belopp i utländsk valuta skall göras till svenska kronor vid stämpelskatteberäkningen.

26 §

Bestämmelsen kompletteras med ett nytt *andra stycke*. Innebörden av andra stycket är att inskrivningsmyndigheten i ett inskrivningsärende enligt jordbalken skall fastställa stämpelskatten i olika omgångar. Att köpeskillingen är preliminär skall i fortsättningen inte anses utgöra hinder för inskrivningsmyndigheten att fastställa stämpelskatten beräknad på den köpeskillning som är angiven i köpehandlingen. När köpeskillingen blivit slutligt bestämd skall inskrivningsmyndigheten meddela ett nytt beslut om stämpelskatt. Att den tidigare fastställda stämpelskatten skall avräknas från det nya skattebeloppet framgår av 31 §.

28 a §

I paragrafen, som är ny, anges att bestämmelserna om omprövning i 34 och 35 §§ ärendelagen skall tillämpas av en inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken när det gäller beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt.

28 b §

I paragrafen, som är ny, finns en hänvisning till förvaltningslagens bestämmelser om omprövning när det gäller beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt i andra inskrivningsärenden än de som avser fastigheter.

31 §

I bestämmelsens *första stycke* har gjorts ett tillägg om att tidigare fastställd stämpelskatt som grundas på en preliminär köpeskillning skall räknas av vid fastställandet av stämpelskatt som grundas på den slutliga köpeskillingen.

I *andra stycket*, som handlar om när stämpelskatten senast skall betalas in, har det också gjorts ett tillägg för det fall att stämpelskatten har fastställts till ett högre belopp efter omprövning av en inskrivningsmyndighet.

33 §

Bestämmelsen i *första stycket* ändras genom en anpassning av lydelsen till bestämmelsen i 43 § samma lag som innebär att regeringen får besluta om undantag från 33 §. Ett sådant undantag finns i 17 § StämpelskatteF som handlar om inskrivningsärenden där Lantmäteriverket är uppbördsmyndighet.

35 §

Bestämmelsen i *första stycket* ändras genom att även annan myndighet som regeringen bestämmer än inskrivningsmyndigheten skall kunna göra framställning om indrivning. Närmare föreskrifter ges i StämpelskatteF.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:82) om ändring i lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg

38 a §

I bestämmelsens första stycke har lagts till en mening som hänvisar till StämpelskatteL och bestämmelsen om att förvaltningslagens bestämmelser om omprövning skall gälla i fråga om beslut om fastställande och återvinning av stämpelskatt.

7.3 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

2 kap. 15 a §

Jfr ändringen i avsnitt 7.2.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:528) om företagsinteckning

2 kap. 3 §

Jfr ändringen i avsnitt 7.2.